

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

Методичні рекомендації

**щодо розроблення навчальних планів підготовки фахівців за
ступенем вищої освіти «Бакалавр» у Мелітопольському державному
педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького**

Мелітополь, 2020 рік

Методичні рекомендації щодо розроблення навчальних планів підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «Бакалавр» у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького складено на підставі Закону України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» (зі змінами), наказів МОН України від 26.01.2015 р. № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», від 12.05.2016 р. № 506 «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів», листів Міністерства освіти і науки України від 11.03.2015 р. № 1/9-120 «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін», від 13.03.2015 р. № 1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році», від 25.09.2015 р. № 1/9-454 «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах», постанов Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами), від 09.12.2015 р. № 1045 «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України», від 05.06.2018 р. № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм», від 06.06.2018 р. № 461 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 р. № 1045», стандартів вищої освіти України, Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана, а також рішення Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 20.02.2020 р., протокол № 13 / Уклад.: І.А. Мальцева, Я.В. Сопіна, В.С. Валипич – Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2020. – 16 с.

Рекомендовано Науково-методичною радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького протокол № 1 від 31.08.2020 року

1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації щодо розроблення навчальних планів підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «Бакалавр» у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького регламентують порядок розроблення, структуру та змістовність навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет).

1.2. Навчальний план є основним нормативним документом, що розробляється на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною спеціальністю та визначає перелік і обсяг освітніх компонентів (навчальні дисципліни, практики, курсові роботи, модулі тощо) у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми контролю.

У межах однієї освітньої програми підготовки здобувачів за освітнім ступенем бакалавра навчальні плани розробляються:

- за нормативним терміном навчання: для прийому на перший курс на базі повної загальної середньої освіти, на старші курси на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти для очної і заочної форми;

- за скороченим терміном навчання для прийому на перший курс на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти для очної і заочної форми.

1.3. Навчальний план розробляється групою розробників освітньої програми, до складу якої входять: гарант освітньої програми; члени групи розробників освітньої програми зі складу науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, роботодавців (за згодою) і проходить єдиний порядок узгодження та затвердження.

1.4. Навчальний план складається за структурою, єдиною для всіх галузей знань, спеціальностей, освітніх програм, відповідно до додатку 3.

1.5. Навчальний план за заочною формою навчання є похідним від навчального плану відповідної освітньої програми підготовки фахівців за денною формою навчання. Загальний обсяг навчального часу, перелік дисциплін за циклами, їх загальний обсяг у годинах та кредитах ЄКТС, перелік і обсяги практик, види підсумкового контролю та форми атестації в навчальних планах за заочною формою навчання мають повністю співпадати з відповідними значеннями навчального плану денної форми навчання.

1.6. Проект навчального плану, підписаний гарантом освітньої програми, завідувачами випускових кафедр, директором інституту /деканом факультету, схвалений на засіданні вченої ради інституту/факультету (з обов'язковим зазначенням номеру протоколу засідання вченої ради інституту/факультету на якому він був затверджений і дати проведення засідання), подається гарантом

до навчального відділу /заочного відділу для погодження на предмет дотримання вимог щодо структури та розподілу кредитів за різними складовими (обов'язкова частина та частина вільного вибору студентами, розподіл навчальних дисциплін за видами занять, семестрами, формами контролю тощо). Після позитивного проходження експертизи в навчальному відділі /заочному відділі проєкт навчального плану підписується начальником навчального відділу /проректором із заочної форми навчання та повертається гаранту. Гарант освітньої програми подає копію проєкту освітньої програми разом з навчальним планом та іншими документами на розгляд науково-методичної ради Університету та комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей. Після отримання рішень науково-методичної ради Університету та комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм спеціальностей гарант освітньої програми подає освітню програму разом з навчальним планом на розгляд і затвердження Вченою радою Університету.

Навчальний план затверджується Вченою радою Університету (відповідно до встановленого Університетом порядку) підписується головою Вченої ради, засвідчується печаткою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету з наступного навчального року.

1.7. Затверджений у встановленому порядку один примірник навчального плану зберігається у навчальному відділі /заочному відділі, другий – у директораті інституту/деканаті факультету, за необхідності, в інших підрозділах Університету.

1.8. Навчальний план є чинним протягом всього терміну навчання здобувачів певного року набору. Порядок оновлення освітньої програми та модифікації навчального плану регламентовано Положенням про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

2. Структура навчального плану

2.1. Загальні реквізити :

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ			
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького			
		Затверджено	
		Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького	
		Голова Вченої ради	
		_____ А.М. Солоненко	
		(протокол № _____ від _____ 2020р.)	
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН			
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	На основі	повної загальної середньої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	Освітня кваліфікація	Бакалавр філософії
Спеціальність	033 Філософія		
Освітня програма	Філософія. Аналітика суспільних процесів		
Форма навчання	денна	Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр, спеціальність – Філософія, освітня програма – Філософія. Аналітика суспільних процесів
Термін навчання	3 роки 10 місяців		

- Шифр та назва галузі знань, код та найменування спеціальності повинні відповідати Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266, та внесених змін до неї.

- Термін навчання за освітнім ступенем бакалавра на основі повної загальної середньої освіти складає 3 роки 10 місяців, на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра – 2 роки 10 місяців або 1 рік 10 місяців. Тривалість навчання за заочною формою навчання з певної освітньої програми встановлена такою самою, як і при навчанні за очною формою навчання.

- Назва освітньої кваліфікації формується з назви ступеня вищої освіти та найменування спеціальності.

Назва кваліфікації у дипломі формується з назви ступеня вищої освіти, найменування спеціальності, освітньої програми, професійної кваліфікації (якщо її здобуття передбачається) та відповідає кваліфікації, зазначеній в освітній програмі та стандарті вищої освіти України.

- Для спеціальностей 013 Початкова освіта та 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) у навчальному плані зазначається професійна кваліфікація. Назва професійної кваліфікації є назвою первинної посади, яку може обіймати випускник без досвіду попередньої роботи. Назву професійної кваліфікації слід обирати із числа наведених в 3-му розділі Державного класифікатора професій (ДК:003:2010). Присвоєння професійних кваліфікацій має бути обґрунтоване відповідністю результатів навчання за програмою підготовки вимогам професійного стандарту (за його відсутності – освітній програмі) та за умови виконання психолого-педагогічної підготовки. Присвоєння додаткової (подвійної) кваліфікації обумовлюється наявністю

відповідної практичної підготовки і підтверджується окремою формою підсумкової атестації.

2.2. Навчальний план складається з розділів:

2.2.1. **Графік навчального процесу** (визначає тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій, практик, атестації, канікул).

Графік навчального процесу оформлюється у вигляді таблиці (Додаток 3) в якій обов'язково визначаються курси навчання за відповідною освітньою програмою, на кожний з яких передбачається обсяг теоретичного навчання, види та термін практик, екзаменаційних сесій, канікул, атестації.

Встановленими позначками відзначаються терміни основних видів роботи: теоретичне навчання (□), екзаменаційна сесія (E), канікули (K), навчальна практика (H), виробнича практика (B), атестація (A).

Графік навчального процесу складається з урахуванням наступного:

- навчальний рік розпочинається 1 вересня і складає 52 тижні;
- навчальний рік поділяється на 2 семестри кожен з яких завершується екзаменаційною сесією;
  - сукупна тривалість семестрів, екзаменаційних сесій та практик впродовж навчального року (курсу) становить, як правило, 40 тижнів (з них не менше 2 тижнів у кожному семестрі – екзаменаційні сесії);
  - канікули встановлюються двічі на рік загальною тривалістю 8-12 тижнів;
  - теоретичне навчання, практика, екзаменаційні сесії, атестація повинні закінчуватися не пізніше 30 червня;
  - тривалість теоретичного навчання для студентів очної форми навчання, як правило, складає 36 тижнів на навчальний рік (перший семестр – 15 тижнів, другий – 21 тиждень), але може бути змінена у випадку проведення практик або збільшення кількості тижнів екзаменаційної сесії;
  - тривалість екзаменаційної сесії складає 2-3 тижні в одному семестрі (на підготовку здобувачеві вищої освіти до кожного екзамену необхідно планувати не менше двох днів);
  - практики можуть проводитися як до, так і після екзаменаційних сесій;
  - тривалість підсумкової атестації становить 2-3 тижні.

2.2.1.1. Організація освітнього процесу за заочною формою навчання під час сесій і в міжсесійний період здійснюється відповідно до графіка освітнього процесу. Сесія для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якого здійснюються всі форми освітнього процесу, передбачені навчальним планом (лекції, лабораторні, практичні, семінарські та індивідуальні заняття, консультації; виконання індивідуальних завдань і контрольні заходи). Міжсесійний період для заочної форми навчання – це частина навчального року, протягом якого здійснюється робота здобувача вищої освіти над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом науково-педагогічних працівників. Основною формою роботи здобувача вищої освіти над засвоєнням навчального матеріалу в міжсесійний

період є виконання ним індивідуальних завдань (контрольних робіт, навчально-дослідницьких завдань, рефератів, презентацій тощо), передбачених певною освітньою програмою.

Визначення навчального часу для аудиторних занять і екзаменаційно-залікових сесій для заочної форми навчання здійснюється на основі загальної кількості днів оплачуваної відпустки, що згідно з чинним законодавством, надається працівникам, які успішно навчаються і поєднують роботу з навчанням. Сумарна тривалість сесій на навчальний рік на заочній формі навчання складає 30 календарних днів на I-II курсах (180 годин аудиторних занять на рік) та 40 календарних днів на III-IV курсах (за скороченим терміном навчання на I-II курсах) (240 годин аудиторних занять на рік).

2.2.2. **Зведені дані про бюджет часу** оформлюються у вигляді окремої таблиці (Додаток 3), в якій основні види роботи, що зазначені у графіку навчального процесу кількісно узагальнюються по кожному курсу навчання за кожний курс та в цілому за увесь період навчання. Загальний термін навчання – 194 тижні за 4 роки (52+52+52+44).

2.2.3. Планування проведення **практик** подається у вигляді таблиці (Додаток 3), в якій зазначаються назви та види практики (навчальна (ознайомлювальна), навчальна (комп'ютерна), виробнича (педагогічна), виробнича (з фаху) тощо), їх розподіл за семестрами та тривалість у тижнях.

2.2.4. Відомості про **атестацію** здобувачів вищої освіти відображаються у вигляді таблиці (Додаток 3), де вказується форма атестації (дипломна (кваліфікаційна) робота, екзамен) та семестр, на який заплановано атестацію.

Навчальні дисципліни «Іноземна мова», «Фізичне виховання (спортивні секції за напрямками)» (у кількості 2 години на тиждень у 5-8 семестрі без форми контролю) плануються у формі **Факультативних дисциплін** за вибором здобувачів вищої освіти і оформлюються у вигляді окремої таблиці (Додаток 3), у загальне число кредитів ЄКТС і до плану навчального процесу не включаються.

2.2.5. **План навчального процесу** складається з наступних блоків: обов'язкові компоненти освітньої програми (максимум 75% від загального обсягу кредитів ЄКТС), вибіркові компоненти освітньої програми (не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС), позакредитні дисципліни.

План навчального процесу містить відомості про: шифр та назву обов'язкових та вибіркових компонентів освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, модулі тощо); розподіл за семестрами форм контролю (екзамен або залік), навчальних практик, курсових робіт; кількість кредитів ЄКТС; загальний обсяг годин за весь нормативний (скорочений) термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час (лекції, лабораторні, практичні (семінарські)) та на час, відведений на самостійну роботу студентів; кількість тижнів у кожному семестрі; розподіл аудиторних годин за курсами та семестрами; загальну кількість годин тижневого навантаження екзаменів, заліків та курсових робіт посеместрово (Додаток 3).

3. Нормативно-методичні засади розробки навчального плану

3.1. Змістовність навчального плану визначається освітньою програмою.

Обсяг освітньої програми за освітнім ступенем бакалавра складає 180-240 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти заклад вищої освіти має право визнавати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти, за відсутності стандарту – не більше 120 кредитів ЄКТС (прийом на навчання на II (III) курс або на I курс за скороченим терміном навчання).

Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

3.2. Навантаження одного навчального року становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Розподіл кредитів між семестрами одного навчального року визначається пропорційно до кількості робочих тижнів.

3.3. Аудиторне тижневе навантаження для I-II курсів, як правило, становить 24 години, для II-III курсів, як правило, – 22 години.

Відсоток скорочення кількості аудиторних занять на заочній формі навчання (порівняно з планом денної форми навчання) повинен бути пропорційним за всіма дисциплінами навчального плану. При визначенні коефіцієнта скорочення годин аудиторних занять слід враховувати тривалість сесій (неділя і святкові дні - вихідні), тривалість робочого дня (6 академічних годин на день), а також необхідність виділення часу на складання заліків та екзаменів (по 2 години).

3.4. При формуванні навчального плану слід дотримуватися рішення Вченої ради Університету (протокол № 13 від 20.02.2020 р.) щодо затвердженого переліку обов'язкових освітніх компонентів, які реалізують загальні компетентності визначені стандартами вищої освіти України та Національною рамкою кваліфікацій:

3.4.1. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавра всіх спеціальностей (розподіл за семестрами наведено у Додатку 1):

- «Українська мова» - 4 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.

- «Історія та культура України» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.

- «Філософія» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.

- «Іноземна мова» - 10 кредитів ЄКТС, форма контролю – залік (2 семестр), екзамен (4 семестр).

- «Інформаційно-комунікаційні технології» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.

- «Охорона праці з безпекою життєдіяльності (Модуль 1. Охорона праці; Модуль 2. Безпека життєдіяльності)» – 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.

У разі, якщо зазначені навчальні дисципліни є профільними для

відповідної спеціальності, то вони можуть вилучатися з переліку з наступним збільшенням обсягу кредитів ЄКТС.

3.4.2. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавра, які навчаються за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (розподіл за спеціальностями та семестрами наведено у Додатку 1):

- «Вікова фізіологія та валеологія» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.
- «Психологія (Модуль 1. Загальна психологія; Модуль 2. Вікова та педагогічна психологія)» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.
- «Педагогіка з навчальною практикою (Модуль 1. Історія педагогіки; Модуль 2. Дидактика; Модуль 3. Теорія виховання; Модуль 4. Основи педмайстерності; Модуль 5. Навчальна практика)» - 9 кредитів ЄКТС, форма контролю – залік (5 семестр); екзамен (6 семестр).

3.4.3. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавра окремих спеціальностей (розподіл за спеціальностями та семестрами наведено у Додатку 2):

- «Соціологія» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.
- «Правознавство» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.
- «Психологія» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.
- «Менеджмент досягнення результату» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – залік.
- «Основи наукових досліджень» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.
- «Вступ до фаху (Модуль 1. Вступ до спеціальності; Модуль 2. Основи наукових досліджень)» - 3 кредити ЄКТС, підсумкова форма контролю – екзамен.

3.5. При поєднанні двох спеціальностей (предметних спеціальностей) в одній освітній програмі освітні компоненти кожної спеціальності (предметної спеціальності) повинні бути включені в обов'язковий блок.

У навчальних планах освітні компоненти, які є однаковими в освітніх програмах, створених на базі поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) і передбачають присвоєння подвійної кваліфікації, плануються в однакових семестрах із однією кількістю кредитів ЄКТС та годин тижневого навантаження.

3.6. При складанні навчальних планів у межах інституту/факультету та споріднених спеціальностей вивчення однієї і тієї ж навчальної дисципліни планується в одному і тому ж семестрі з метою об'єднання потоків.

3.7. Вивчення всіх навчальних дисциплін завершується заліком або екзаменом. На кожну екзаменаційну сесію планується 3 – 4 екзамени.

3.8. Загальна кількість освітніх компонентів (обов'язкових та вибіркових з урахуванням практик та курсових робіт, якщо вони не входять до складу

навчальної дисципліни)) не повинна перевищувати 16-ти на навчальний рік та, відповідно 8 на семестр.

Зменшення кількості навчальних дисциплін і практик професійної та практичної підготовки може бути реалізовано шляхом поєднання їх змісту, який має спільну предметну спрямованість.

3.9. Обсяг усіх видів навчального навантаження здобувача вищої освіти в плані має бути кратним цілому числу кредитів ЄКТС.

3.10. Мінімальний обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, оптимальний обсяг навчальної дисципліни на семестр 4-6 кредитів ЄКТС. Великі за обсягом навчальні дисципліни можуть поділятися на модулі, яким також встановлюються кредити ЄКТС.

Обсяги навчальних дисциплін мають бути пропорційними їх участі у забезпеченні досягнення заявлених результатів навчання та враховувати обґрунтоване поєднання годин навчальних занять із самостійною роботою здобувача вищої освіти.

Обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить не менше 1/3 та не більше 1/2, загального обсягу часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. При визначенні кількості годин, що виносяться на аудиторне вивчення навчальної дисципліни, планувати ціле парне число кратне тижням семестру в якому викладається навчальна дисципліна.

Частка годин аудиторних занять на заочній формі навчання з кожної навчальної дисципліни має знаходитись у межах 10% - 12% загального бюджету часу цієї навчальної дисципліни на денній формі навчання. При цьому кількість годин аудиторних занять з будь-якої навчальної дисципліни не може бути меншою за 6- 8 годин.

Обсяг самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить не менше 1/2 та не більше 2/3, для здобувачів вищої освіти очної вечірньої форми навчання не менше 2/3, для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання не менше 3/4 загального обсягу часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

3.11. Курсові роботи плануються залежно від вимог освітньої програми. Для студентів I курсу курсові роботи не плануються взагалі, а у випускному семестрі можуть плануватися лише за умови відсутності в навчальному плані дипломної (кваліфікаційної) роботи.

Якщо курсова робота має міждисциплінарний характер, вона повинна виділятися окремою позицією в навчальному плані обсягом 3 кредити ЄКТС, враховуватися в число 16 освітніх компонентів на рік і оцінюватися диференційованим заліком.

Якщо курсова робота є складовою навчальної дисципліни, то на неї виділяється не менше 1 кредиту ЄКТС в межах обсягу кредитів, що виділено на дану навчальну дисципліну та оцінюється загальною комплексною оцінкою.

Аудиторна робота на виконання курсової роботи не передбачається, час

в годинах на виконання курсової роботи відноситься до самостійної роботи здобувача.

3.12. Тривалість практики планується залежно від вимог освітньої програми і кваліфікації.

Якщо навчальна практика є складовою навчальної дисципліни, то на один тиждень її проведення виділяється 1 кредит ЄКТС в межах обсягу кредитів, що виділено на дану навчальну дисципліну та оцінюється загальною комплексною оцінкою.

Тривалість виробничої практики визначається кількістю кредитів ЄКТС за навчальним планом з розрахунку 1-1,5 кредити ЄКТС на тиждень. Припускається округлення кількості кредитів до цілих чисел.

Мінімальний обсяг виробничої практики, за рахунок обов'язкової складової, становить не менше 6 тижнів для спеціальностей галузі 01 Освіта/Педагогіка та 4 тижні для інших галузей. Збільшення обсягу практичної підготовки можливе за рахунок вибіркової складової. Виробнича практика, як правило, планується у VIII семестрі.

Аудиторна робота на навчальні та виробничі практики не передбачається.

Виробничі практики здобувачів вищої освіти за заочною формою навчання проводяться у міжсесійний період без відриву від виробництва за відповідними індивідуальними планами.

3.13. Атестація здійснюється після завершення навчання і в навчальному плані кредити ЄКТС окремо не плануються. Форми атестації (захист дипломної (кваліфікаційної) роботи, атестаційний екзамен) є незалежним оцінюванням рівня компетентностей, здобутих випускником.

Якщо освітньою програмою передбачено обов'язковий захист дипломної (кваліфікаційної) роботи, то в навчальному плані виділяються кредити ЄКТС для підготовки дипломної (кваліфікаційної) роботи. Окремо до графіку навчального процесу підготовка дипломної (кваліфікаційної) роботи не входить. Під час планування розкладу занять на останньому курсі один день щотижнево передбачається для підготовки дипломної (кваліфікаційної) роботи. Кількість кредитів ЄКТС для підготовки дипломної (кваліфікаційної) роботи розраховується за формулою: кількість робочих тижнів на IV курсі $\times$ на 6 год. $\div$ на 30 год.

3.14. Час, що витрачається на підготовку та складання контрольних заходів (сесія, атестаційний екзамен), розподіляється між окремими навчальними дисциплінами пропорційно до їхнього обсягу та становить 25% від загального обсягу навчальної дисципліни і в навчальних програмах враховується як складова самостійної роботи.

Приклад можливого розподілу часу на вивчення навчальної дисципліни:

3.15. Вибіркова складова навчального плану призначена для забезпечення можливості здобувачу вищої освіти поглибити професійні знання в межах обраної освітньої програми та/або здобути додаткові спеціальні професійні компетентності. В межах обсягу вибіркової складової здобувач вищої освіти має право обирати освітні компоненти самостійно і такий вибір не обмежується навчальним планом програми, за якою проводиться навчання.

Перелік освітніх компонентів вибіркової складової навчального плану формується відповідно до освітньої програми підготовки фахівців та має складати не менше 60 кредитів ЄКТС. Вивчення вибіркового навчального дисциплін, як правило планується з III семестру.

За необхідністю за рахунок вибіркової складової в навчальних планах можуть плануватися спеціалізовані блоки навчальних дисциплін (Major/Minor).

3.16. Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» включається до всіх навчальних планів (за винятком освітніх програм «Середня освіта. Фізична культура», «Середня освіта. Географія. Фізична культура») як позакредитна. Формами контролю з даної навчальної дисципліни є заліки у II та IV семестрах.

Загальна кількість годин навчальних занять з фізичного виховання визначається в залежності від тривалості семестрів з розрахунку 2 години на тиждень впродовж I- IV семестрів. Зазначені години плануються у плані як практичні заняття, самостійна робота не передбачається. Загальне навантаження та практичні заняття з фізичного виховання в загальний бюджет часу за навчальним планом не враховується. Позакредитна навчальна дисципліна не враховується у загальну кількість навчальних дисциплін.

До навчального плану за заочною формою навчання заняття з фізичного виховання не вносяться.

Додаток 1
до методичних рекомендацій щодо розроблення
навчальних планів підготовки фахівців за ступенем
вищої освіти Бакалавр» у МДПУ імені Б.
Хмельницького

**Обов'язкові компоненти освітньої програми для здобувачів освітнього ступеня
бакалавра усіх спеціальностей**

• Хіміко-біологічний факультет • Факультет інформатики, математики та економіки • Природничо-географічний факультет	
1 семестр	2 семестр
<i>Іноземна мова – 2 кр.</i> ; 2 год. на тиждень	<i>Іноземна мова – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; залік
<i>Українська мова – 4 кр.</i> ; 3 год. на тиждень; екзамен	
<i>Історія та культура України – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен	
<i>*Вікова фізіологія і валеологія – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен	
3 семестр	4 семестр
<i>Іноземна мова – 2 кр.</i> ; 2 год. на тиждень	<i>Іноземна мова – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен
<i>***Психологія – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен Модуль 1. Загальна психологія Модуль 2. Вікова та педагогічна психологія	<i>Філософія – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен
5 семестр	6 семестр
	<i>Інформаційно-комунікаційні технології – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; залік
<i>**Педагогіка з навчальною практикою – 5 кр.</i> ; 3 год. на тиждень; залік Модуль 1. Історія педагогіки – 2 кр. Модуль 2. Дидактика – 1 кр. Модуль 5. Навчальна практика – 2 кр.	<i>**Педагогіка з навчальною практикою – 4 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; екзамен Модуль 3. Теорія виховання – 2 кр. Модуль 4. Основи педмайстерності – 2 кр.
7 семестр	8 семестр
<i>Охорона праці з безпекою життєдіяльності – 3 кр.</i> ; 2 год. на тиждень; залік Модуль 1. Охорона праці Модуль 2. Безпека життєдіяльності	

Продовження Додатку 1
до методичних рекомендацій щодо розроблення
навчальних планів підготовки фахівців за ступенем
вищої освіти Бакалавр» у МДПУ імені Б.
Хмельницького

• Філологічний факультет	
• Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	
1 семестр	2 семестр
<i>Іноземна мова – 2 кр.; 2 год. на тиждень</i>	<i>Іноземна мова – 3 кр.; 2 год. на тиждень; залік</i>
<i>*Вікова фізіологія і валеологія – 3 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i>	<i>Українська мова – 4 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i>
<i>****Психологія – 3 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i> Модуль 1. Загальна психологія Модуль 2. Вікова та педагогічна психологія	<i>Історія та культура України – 3 кр.; екзамен 2 год. на тиждень</i>
3 семестр	4 семестр
<i>Іноземна мова – 2 кр.; 2 год. на тиждень</i>	<i>Іноземна мова – 3 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i>
<i>Філософія – 3 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i>	
<i>***Психологія – 3 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i> Модуль 1. Загальна психологія Модуль 2. Вікова та педагогічна психологія	
5 семестр	6 семестр
<i>Інформаційно-комунікаційні технології – 3 кр.; 2 год. на тиждень; залік</i>	
<i>**Педагогіка з навчальною практикою – 5 кр.; 3 год. на тиждень; залік</i> Модуль 1. Історія педагогіки – 2 кр. Модуль 2. Дидактика – 1 кр. Модуль 5. Навчальна практика – 2 кр.	<i>**Педагогіка з навчальною практикою – 4 кр.; 2 год. на тиждень; екзамен</i> Модуль 3. Теорія виховання – 2 кр. Модуль 4. Основи педмайстерності – 2 кр.
7 семестр	8 семестр
	<i>Охорона праці з безпекою життєдіяльності – 3 кр.; 2 год. на тиждень; залік</i> Модуль 1. Охорона праці Модуль 2. Безпека життєдіяльності

Примітка:

*- лише спеціальності 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта

** - лише спеціальності 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта, 015 Професійна освіта

*** - лише спеціальність 014 Середня освіта

**** - лише спеціальності 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта

Додаток 2
до методичних рекомендацій щодо розроблення
навчальних планів підготовки фахівців за ступенем
вищої освіти Бакалавр» у МДПУ імені Б.
Хмельницького

**Обов'язкові компоненти освітньої програми для здобувачів освітнього ступеня бакалавра
окремих спеціальностей**

3 семестр		
Соціологія або Правознавство – 3 кредити – 2 години на тиждень - залік	242 Туризм	091 Біологія
	081 Право	051 Економіка
	103 Науки про Землю	073 Менеджмент
	012 Дошкільна освіта	035 Філологія
	231 Соціальна робота	122 Комп'ютерні науки
	205 Лісове господарство	206 Садово-паркове господарство
	126 Інформаційні системи та технології	101 Екологія
	102 Хімія	053 Психологія
	075 Маркетинг	<i>014 Середня освіта</i>
	015 Професійна освіта	<i>013 Початкова освіта</i>
4 семестр		
Психологія – 3 кредити – 2 години на тиждень – залік	102 Хімія	
	101 Екологія	
	242 Туризм	
	051 Економіка	
	073 Менеджмент	
5 семестр		
Менеджмент досягнення результату – 3 кредити – 2 години на тиждень - залік	012 Дошкільна освіта	102 Хімія
	035 Філологія	101 Екологія
	231 Соціальна робота	081 Право
	053 Психологія	075 Маркетинг
	126 Інформаційні системи та технології	015 Професійна освіта
	122 Комп'ютерні науки	091 Біологія
	242 Туризм	051 Економіка
1 або 2 семестр (за рішенням факультету/інституту)		
Основи наукових досліджень або Вступ до фаху Модуль 1. Вступ до спеціальності Модуль 2. Основи наукових досліджень – 3 кредити – 2 години на тиждень – екзамен	242 Туризм	051 Економіка
	205 Лісове господарство	073 Менеджмент
	126 Інформаційні системи та технології	075 Маркетинг
	102 Хімія	035 Філологія
	101 Екологія	122 Комп'ютерні науки
	075 Маркетинг	206 Садово-паркове господарство
	091 Біологія	231 Соціальна робота

Додаток 3 до методичних рекомендацій щодо розроблення навчальних планів підготовки фахівців за ступенем вищої освіти Бакалавр» у МДПУ імені Б. Хмельницького

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ		Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького																		
		Затверджено																		
		Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького																		
		Голова Вченої ради																		
		А.М. Солоненко																		
		(протокол № _____ від _____ 2020р.)																		
НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН																				
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	На основі	повної загальної середньої освіти																	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	Освітня кваліфікація	Бакалавр філософії																	
Спеціальність	033 Філософія	Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти - бакалавр																	
Освітня програма	Філософія. Аналітика суспільних процесів		Спеціальність - Філософія																	
Форма навчання	Денна		Освітня програма - Філософія.																	
Термін навчання	3 роки 10 місяців		Аналітика суспільних процесів																	
I. ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ																				
Курс	вересень	жовтень	листопад																	
I	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52																			
II																				
III																				
IV																				
	A атестація	K канікули	B виробнича практика																	
		E екзамен	H навчальна практика																	
II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, тижні		III. ПРАКТИКА																		
Курс	Теоретичне навчання Екзаменаційна сесія Практика Атестація Канікули Разом	Назва практики	Семестр Тижні																	
I	36 4 1 12 52	Навчальна ознайомлювальна	2 1																	
II	35 4 1 12 52	Навчальна (дослідницька)	6 2																	
III	34 4 2 12 52	Виробнича (з фаху)	8 4																	
IV	29 4 4 3 3 43																			
Разом	134 16 7 3 39 199																			
		IV. АТЕСТАЦІЯ																		
Курс	Теоретичне навчання Екзаменаційна сесія Практика Атестація Канікули Разом	Форма атестації	семестр																	
I	36 4 1 12 52	атестаційний екзамен з філософії	8																	
II	35 4 1 12 52	кваліфікаційна робота з філософії	8																	
III	34 4 2 12 52																			
IV	29 4 4 3 3 43																			
Разом	134 16 7 3 39 199																			
		V. ФАКУЛЬТАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ (форма контролю не планується)																		
Курс	Теоретичне навчання Екзаменаційна сесія Практика Атестація Канікули Разом	Назва навчальної дисципліни	Розподіл навчальних годин на тиждень за курсами і семестрами																	
I	36 4 1 12 52	Фізичне виховання (спортивні секції за напрямками)	1 2 3 4 5 6 7 8																	
II	35 4 1 12 52	Іноземна мова	2 2 2 2																	
III	34 4 2 12 52																			
IV	29 4 4 3 3 43																			
Разом	134 16 7 3 39 199																			
ПЛАН НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ																				
Шифр за ОП	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами				Кількість годин	Розподіл годин на тиждень за курсами і семестрами													
		екзамени, семестр	заліки, семестр	Навчальна практика	Курсова робота		I курс	II курс	III курс	IV курс										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ																				
OK-01																				
OK-02																				
OK-03	Практика:																			
OK-40	Навчальна практика (дослідницька)																			
OK-41	Виробнича практика (з фаху)																			
Усього за обов'язковими компонентами																				
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (здобувач обирає 60 кредитів)																				
BK-01																				
BK-02																				
BK-03	Дисципліни інших освітніх програм спеціальностей																			
Усього за вибірковими компонентами																				
Позакредитні дисципліни																				
	Фізичне виховання																			
Загальна кількість																				
Кількість годин на тиждень																				
Кількість екзаменів																				
Кількість заліків																				
Кількість курсових робіт																				
Навчальний план схвалено на засіданні Вченої ради природничо-географічного факультету, протокол № _____ від "___" ____ 2020р.																				
Декан природничо-географічного факультету					Начальник навчального відділу					Завідувач випускової кафедри					Гарант освітньої програми					
П.І.Б.					П.І.Б.					П.І.Б.					П.І.Б.					